

niaksi ruokailevat hyvämaineisessa ravintolassa. Varsinkin veljesten vaimot, äitihirviöt, ovat valmiita tekemään nopeita ja varmoja eettisiä valintoja, kun vastakkain ovat heidän oman lapsensa etu ja jonkun kuoliaaksi pahoinpidellyn, tuntemattoman juopon oikeudet. Valintojen perustelut ovat kestäättömyydessään kammottavia, mutta kammottavinta on kuitenkin se, että lukijan on vaikea tosis-

saan kyseenalaistaa niitä.

Kirjan tapahtumat kiinnittyvät vain yhteen ravintolailtaan, mutta nykyhetken vierellä Koch kuljettaa sujuvasti myös menneisyyttä Paul Lohmanin ajatuksissa ja muistoissa. Hiljalleen syvenevä tieto tapahtumien taustoista riisuu henkilöhahmojen naamiot, mutta korvaa ne toisilla. Keitä nuo luomuruokaa hotkivat hirviöt oikeastaan ovat, ja missä määrin

heitä edes voi pitää vastuullisina omista teoistaan ja valinnoistaan? Yllättävintä on kirjan lopussa toteutuva roolien vaihdos, kun eniten eettistä vastuuta omasta jälkikasvustaan on valmis ottamaan juuri se henkilö, jolta sitä olisi vähiten odotanut. Valitettavasti hän vain satuu olemaan mukana hirviöiden kekkereissä, ja niissä on aina tapana syödä iltapalaksi joku omasta porukasta.

Epäonnistumisen polte

PEKKA WAHLSTEDT

Tuskin mitään pelätään nykyään enemmän kuin epäonnistumista. Onhan epäonnistuminen ja sen julkinen myöntäminen tehokkain tapa hankkia häviäjän leima otsaansa. Kuitenkin, kun asiaan syvemmin perehtyy, tajuaa että epäonnistumiset kuuluvat elämään. Eivätkä pelkästään kuulu, vaan ainoastaan epäonnistuneiden kokeiluiden ja arvausten avulla ihminen kehittää kykyjään ja – lopulta – onnistuu ja menestyy.

Aikamme ehkä suurimman teknisen keksinnön tehnyt Thomas Edison totesikin, että hän ei epäonnistunut kertakaikaan sähkölamppua kehitellessään, vaan vain löysi 10 000 tapaa, joilla lamppu ei ainakaan toimi – jokainen epäonnistu-

nut kokeilu oli yksi askel eteenpäin tunnelissa, jonka päässä loisti tuo kaikkien tuntema valolähde.

Tuuti Piippo ja Miika Peltola ovat saaneet kirjaansa tunnettua eri alojen suomalaisia uranuurtajia kertomaan omasta oikukkaasta ja mutkikkaasta tietään menestykseen ja onnistumiseen. Kirjassa kertovat epäonnistumisistaan muun muassa Jari Sarasvuo, Mikael Jungner, Anneli Jätteenmäki, Anssi Kela ja Helena Ranta. Lisäksi kirjassa paljastetaan onnistumisensa historianlehdille saaneiden suuruuksien – Edisonista Louis Daguerreen ja Alexander Flemingiin – kullisien takaiset epäonnistumiset.

Ihminen ei ainoastaan opi

Tuuti Piippo & Miika Peltola
Kantapään kautta
Kirja rohkeista
epäonnistumisista
Tammi, 2012

edeltävistä epäonnistumisista, vaan onnistumiset syntyvät usein suoraan virheistä ja vahingoista. Sattuma oli esimerkiksi penisilliinin äiti. Fleming löysi ihmelääkkeen huomatessaan, että homesieni oli saastuttanut yhden hänen vanhoista koeviljelmistään. Daguerre taas oli yrittänyt turhaan kehittää valokuvia jo vuosien ajan, mutta sananmukaisesti yhdessä yössä löysi valokuvauksen tekniikan salaisuuden – vahingossa kaatuneen hopeapurnukan höyryistä.

Kirjassa kytketään onnistumisen ja epäonnistumisen dialektiikkaa filosofiseen ajatteluun. Länsimaissa vastakohtat on yleensä jyrkästi erotettu toisistaan ja epäonnistuminen on asetettu onnistumisen vastakohtaksi, ja tämän takia länsimaaiset ihmiset pelkäävät epäonnistumista kuin ruttoa. Mutta idässä vastakohtien nähdään syntyvän toisistaan ja edellyttävän toisiaan. Loistaahan valokin sitä kirkkaammin, mitä synkempi pimeys sitä ympäröi.

Itse asiassa epäonnistuminen on tärkeämpää ja jopa toivottavampaa kuin onnistuminen. Oikeassa oleminen ja onnistuminen ovat valmista ja pysähtynyttä tilaa, jossa tavoite on jo saavutettu. Eksyksissä oleminen ja epäonnistuminen ovat negatiivisia asioita, jotka tuottavat kitkaa, ristiriitoja ja tuskaa ja näin laittavat ihmisen liikkeelle ja pakottavat menemään eteenpäin. Kirjassa viitataan filosofi Sokrateeseen, joka oli varma vain siitä, että hän ei tiedä mitään, ja juuri tämän

takia hän osasi kysellä ja epäillä. Liikaakin, sillä hänen omat hyväiset aikalaisensa tuomitsivat itsepintaisen kyselijän kuolemaan.

Kiintoisaa on, että kirjan mukaan luonnonkin evoluutiota vievät eteenpäin juuri epäonnistumiset ja erehdykset. DNA:n yllättävät oikut eli mutaatiot ovat tästä mainio esimerkki. Niin kuin Edisonin lampukokeiluissa, suurin osa mutaatioista johtaa surkeisiin lopputuloksiin tai ei johda mihinkään, mutta kun ne osuvat maaliin, tuloksena on napakymppi – paras esimerkki tästä on ihminen itse.

Epäonnistumista ei kirjassa pidetä pelkästään positiivisena ja toivottavana asiana. Kirjan toimittajat myöntävät, että aivan kaikki ihmisten epäonnistumiset eivät vie onnistumiseen. Näihin lukeutuvat esimerkiksi atomipommit, ydinvoimalat ja muut korkean teknologian tuhoiset tuotokset, joita ei kannata kehittää yrityksen ja erehdyksen menetelmää käyttämäl-

lä. Joskin tähän voisi lisätä, että kyllähän esimerkiksi Hirosiman tai Tsernobylin tuhoista voisi ja pitäisikin oppia – jos ei muuta, niin ainakin sen, että pommeja ja muita hengenvaarallisia teknologian keksintöjä ei kannata rakentaa ja olemassa olevatkin tulisi purkaa.

Summa summarum: *Kantapään kautta* on tärkeä kirja, semminkin kun tällaisia kirjoja ei näinä menestyksen ja huippujen palvomisen aikoina juuri julkaista. Monet helposti luovuttavat ja masentuvat jo alkumetreillä, eivätkä uskalla edes yrittää luoda mitään uutta, kun joka puolella melkein asiaan kuin asiaan on lisätty etuliite huippu, aina ruokakauppojen huipputarjouksista tiedemaailman huippututkijoihin. Kirja paljastaa vakuuttavasti, miten näiden kiiltävien kulissien takaa löytyy paljon hylättyjä kokeiluja ja pohjaanpalamisia ennen kuin valmis huipputuote on löytänyt tiensä julkisuuden valokeilaan kansan ihasteltavaksi.